

Planetárium se připravuje na zatmění Slunce

7.8.2026 - Jiří Šíma | Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Částečné zatmění Slunce bude z Ostravy pozorovatelné ve středu 12. srpna od 19:19. Měsíc zakryje asi 85 % slunečního disku.

Ve středu 12. srpna proběhne zatmění Slunce. Půjde o první úplné zatmění pozorovatelné z Evropy od roku 2006. Úplné zastínění slunečního kotouče bude pozorovatelné například ze Španělska. Na své si ale přijdou i zájemci z Česka. Po 19. hodině Měsíc zakryje asi 85 až 88 procent slunečního disku. Lidé ho budou pozorovat také v Planetáriu Ostrava Hornicko-geologické fakulty VŠB - Technické univerzity Ostrava.

Samotné zatmění bude v Ostravě pozorovatelné od 19 hodin a 19 minut. Pozorování bude možné až do 20 hodin, kdy Slunce zapadne za západní obzor. *„Budeme používat přenosné dalekohledy, kterých máme deset. V kopuli hvězdárny bohužel sledovat nemůžeme, protože zatmění bude probíhat při západu Slunce a z hvězdárny není kvůli vysokým stromům západní obzor pozorovatelný,”* říká ředitel ostravského planetária Martin Vilášek.

Přípravy na sledování ale probíhají už nyní. *„Museli jsme zkontrolovat, jestli máme dostatek dalekohledů a dalšího vybavení. Jde především o filtry, které umožňují bezpečné pozorování Slunce. Slunce svítí hodně a dalekohledy to světlo ještě zesilují, takže každý dalekohled musí být osazen speciálním filtrem,”* říká k přípravám Martin Vilášek. Odborníci ale rozhodně nedoporučují sledovat zatmění pomocí podomácku upravených pomůcek. *„Pokud chceme pozorovat Slunce obecně, je třeba používat speciální brýle vybavené fólií, která propouští pouze jedno procento slunečního záření. Sluneční brýle určitě nestačí, člověk, který by Slunce takto pozoroval delší dobu, si může poškodit zrak. Jedinou další variantou jsou ověřená svářečská skla s faktorem 13,”* doplňuje Vilášek.

Pro odborníky i laickou veřejnost jde o mimořádnou událost. Z Česka bude Slunce zakryto asi z 88 procent. V Ostravě to bude přibližně o 3 procenta méně. *„Je to velké zatmění. Je to vzácné, protože k takovým velkým zatměním nedochází často. Poslední úplné zatmění v českých zemích nastalo v květnu roku 1706. Další úplné zatmění, jehož pás totality projde Ostravou a severní částí Česka, nastane až 7. října 2135,”* dodává ředitel ostravského planetária.

Planetárium připravuje i doprovodný program

Než k samotnému pozorování dojde, v planetáriu bude probíhat doprovodný program. Areál se otevře už v 15:15. Následovat bude pozorování slunečních skvrn a protuberancí. Návštěvníci budou moci navštívit i přednášky nebo projekce ve Sférickém kině. O celý program je mimořádný zájem, přednášky i projekce už jsou v tuto chvíli plně vyprodány.

Přestože úplné zatmění slunečního kotouče z tuzemska pozorovatelné nebude, návštěvníci ostravského planetária o něj nepřijdou. *„Samotný pás zatmění začíná ve východní části Ruska, prochází přes severní pól, Grónsko, západní část Islandu, přes Atlantský oceán pokračuje do Španělska a končí na Baleárských ostrovech. My máme ve Španělsku kolegu, který s sebou má potřebné vybavení a pokud se vše podaří, tak budeme mít náš vlastní přenos zatmění ze Španělska, který budeme následně promítat v našem přednáškovém sálu,”* říká k programu Martin Vilášek.

Vyvrcholení meteorického roje Perseid

Srpnový program ostravského planetária nekončí jen zatměním Slunce. Hned následující noc bude patřit maximu meteorického roje Perseid. *„Letos nám podmínky přejí, protože Měsíc je v novu, to*

znamená, že je mezi Zemí a Sluncem a neosvětluje nám noční oblohu," říká k aktuální situaci Martin Vilášek.

Za ideálních podmínek mohou lidé spatřit 40 až 80 meteorů za hodinu. Roli ovšem bude hrát i světelné znečištění. „Pokud lidé zamíří mimo město, někam, kde je světla méně, uvidí více meteorů," uzavírá ředitel Vilášek.

<https://www.vsb.cz/cs/detail-novinky?reportId=52373>